

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 19 Januarii 1776. Fredagen. N:o 6.

Götheborgs Allehanda.

I går ankom ingen Utrikes Post.

Paris Dec. 1775. För någon tid sedan hörde man omtalas den märkliga händelsen med Marquissinnan de Langeac; ej mindre märklig är den dom, som detta år utslutet mot hennes doter, Mad:ie de Chambonas, som begärde ägtenkapsstillsnad; hon skal et helt år hållas instängd, Mild ifrån allt sällskap, utom sin slögt, som tillåtes besöka henne. Efter denna tiden äger hon frihet at antingen förfoga sig till sin man, eller lefwa sin öfriga tid i et Kloster. Almånheten är mycket förnögd med detta utslag. Man försäkrar, at ej mindre, än 300 dylika ansökningar å könets wägnar wid denna tiden legat wid Parlamentet, som förefatt sig at bruka all stränghet.

Udewalla den 16 Jan. En Resande ifrån Strömsstad underättade oss, på tillfrågan, om wi härstädes använda den oss tillförda silken endast till insaltningsbet flere af de Förnämste i Strömsstad skal hafwa associerat sig till anläggande af et anseeligt Frankokeri, med bifogadt röktus, samt at, sedan derpå med mycken slit och lästnad blifwet arbetat ifrån Augusti månad, bägge inrättningarne blifwo sårdige någon tid för Julhålgen, så at med första Rökningen då strax kunde begynnas, och wäntar man sig så mycket snarare härifrån en utwald säll, som det blifwet försäkrat, den i godhet nästan skal öfwerträffa Herr Petter Bagges i Götheborg rökta säll. Den derwid tillverkade Tranen förmodar man måst affattas till de Norrka, till förökande af Nationella winsten på Utlänningen.

Borås d. 15 Jan. Hårnörking i Håraberne, hafwa på en tid waret trängna Recluterings-möten, wid hvilka åtskillige Bönder, som tredskat och öfidosatt sin Skyldighet med Karlars anskaffande, hellswe blifwet strifna för Roten. En wiss Capitain säges för samma ordfat hafwa låtet strifwa en Dräkt till Solbat. På et sådant Möte har och händt, at en ung, lång och restlig Bonde kommit fram med tumfingret i et papper, under förewändning at han af wåda råkat afbugga det samma; hans minifere utbrötes iätteligen deraf, at han ej hugget af fingret i et, utan i try hugg, hwilket, så wäl som hans affigt, sedermera af honom hells bekändes. Något före Jul tilldrog sig en bedröfwelig händelse med en Bonde ifrån Köserödd i Lengehems Pastorat; då han om astone tillika med sin hustru war til qvarns, och hade isat qvarnen, som man här säger, eller borthugget isen på qvarnhjulet, och släpt henne i gång, hade något isstycke blifwet lemna: qwar wid hjulet, hwilket han tänkte undanförda med yrpannaren. Hustrun stod bredwid at ljusa honom; men under det han högg efter isstycket, slant yran så, at han stupade i rännan och fördes under hjulet. Hustrun föll omkull under rännan och kom ändteligen med wåda up. Då hon ifrån närmsta gård, hant kalla folk till hjelp, togs mannen up död och krosad.

Glaswa Sökn i Gillsbergs Hårad d. 8 Jan. För någon tid sedan tilldrog sig här den sällsynta omständigheten, at Bonden Mattes Markons 3:ne Söner och en Dotter ingingo ägtenkaps med Dof Dofskons 3:ne Döttrar och en Son: et af dessa par har inom et år födt 5 barn till werlden, 3 i förra och 2 i senare barnfängsen.

En annan hustru här i Sölnen födde d. 29 siffledne Decemb. 4 wälkapade söner, hwaraf 3:ne dogo straxt efter dopet, och den 4:de dagen derpå.

Dahls Land d. 7 Jan. Dagat man här på alt sätt sökt hålla wägarne brukbare med indlogar, äro de likwäl, igenom beständigt urwäder, utom stora landsvägen, nästan impracticable.

Götheborg. Den 16, eller Tisdagen, kl. 10 för middagen, confiscerades af Jagt-Lieutenanten Hr. Tranberg, i Majorna, hos Krögaren Öman, 9 åhmar, 7 halfwa och 1 helt orhuswud Franskt Brännwin, 3:ne sillwunnor med Caffebönor, en halfanfärr och 47 bouteiller Rum, 10 bouteiller Urack, och 2 ostämplade Skärtoppar, som allsamman eftermiddagen infördes til Pacthuset, och utgorde 9 häffelast. På Tull-Tullskalen Hr. Hoffgardis ordres, confiscerades, den 17 wid middags tiden, af Sjö-Tullskals Waktmästaren Wesserborg, hos Skepparen Friis, på Gamla Hwarfwer, en sja Franskt Brännwin, som genast til Pacthuset infördes. Samma dag, sent om aftonen, blefwo af Landtulls betjeningen 2:ne slådar med färst oxkött, tils widare anhållne.

I Domkyrkan prädika näste Söndag: Ditesängen, v. Past. Hr. Mag. Hummel. Högmästan, Hr. Mag. And:én, och Åstonsängen, Commis. Hr. Mag. Nordblom. I Christina Kyrka: Högmästan, Kyrkoherden, Hr. Mag. Müller. Åstonsängen, Kyrkoherden, Hr. Mag. Brag. I Guarnisons Kyrkan, Högmästan, Herr Regements Pastorn Grimbeck. Åstonsängen, Extr. Batalions Präbikanten Hr. Wöcker.

Det kommer an på Detsw. Allmänhetens eget uttrande, om man framdeles skal fortsära med Domkyrko-tidningarnes utfäktande i detta Stad. Den ömmande och opåtänkta omständighet har yppat sig, at Kyrko-wäktaren Kryger derigenom för-fördelas, på sin ålderdom, til sine små inkomster. Det wore lika oberoäknsamt, som oförsmärligt at betaga honom den styfwer, han, medelst desse Kyrko-tidningars fring-bärande i husen kan förtjena. Derföre nödgas man nu innehålla med denna Artikel, in til dess man får weta, om Wäktaren oafbrutet som förr, utan minskning, wil fortsätta sin ynnest emot denne gamle Kyrko-betjenten.

I förgår arresterades en afledad Soldat, för öfwerdåd och flagsmål.

Stifts-Tidningar.

Den 17 Jan. Misfiverades Adjunct. Kellander til Föls, Adjunct. Wennersten at göra Hr. Proffsten Ekström i Tanum biträde, Adjunct. Ström til Hjertum. Dotska Pastorn Herr Müller afstade sig Partes Präsidie til nästa Prästmöte, och ut-nämndes, i des ställe, Matheseos Lectorn, Hr. Proffsten Kullin.

Öfwerfättning af et moraliskt stycke utur Mercure de France för Aug. månad 1775. (Slutet. Se föreg. No 5.)

Större delen öfwerlemnade sig til detta söta hopp, då Gudinnan framwisse sannin-gens spegel, som hade den besynnerliga egenfapen at undanröjda alla falska in-bildningar, och föreställa tinget, utan afseende på det ytre, uti sin werkelige skapnad. Innan kort såg man dem, som ägde egenfaper, hwilke werkel. be-dra söner, prydas med en lysande stönhet; De smalade häröfwer en ren glädje, som gorde dem ännu wackrare. Man stögde dem utan swärighet ifrån dem, som endast ägde en förelödande yta, och af hwilke de förut blifwer föragtade. Det är omögeligt at uttrycka de:as beskörtning och raserie då de sågo sin rätta skapnad. Somlige för-sökte at krossa spegelen, andre åter förtwiflade, då de i et ögnablet sågo all sin stön-het förhwiina; det härskande och häftiga fruntunret, som så ofta hört sin qwidhet

och sina infällen berömmas, trodde sig se en af Furierne, då hon betraktade sig i spegelen. Den egenmytliga och legda älskarinnan såg der snålhetens afbild, och den listiga behagshäta en Sophin; den ena med den andra fattade för sina bilder en ämnen så stor affky, som de förut byste högaktning. För min del kunde jag ej, utan at sucka, se så många wackra ansigten i en hast blifwa förstålde och förlora all sin sårgring; men jag hade äfwen der tröst at se många andra, som jag hittills ansedt, såsom naturens mästerverket, igenom detta prof erhålla nya behagligheter. Någre woro så sediga, at de med et slags bestörtning ansågo sin skönhet; Jag blef och warse några, som fört en strång och ensam lefnad, hwars ansigten upplifwades af en intagande täcket; men det som mest rörde mig; war en bild i spegelen, som war det wackraste jag sedt i min lifs id. Hennes drag hade något himmelskt och Gudeligt; hennes ögon lyfte af en eld, som tyck es upplifwa allt; Hennes mine war Majestätelig, hennes upförande ädelt, hennes wäsende stort, och hon hade et utmärkt företåde för alla de öfrige fruntimren.

Jag längtade häftigt at se den, hwars bild gort i mit sinne så ljuswa intryck, och igenkände henne i et fruntimmer, som stod bredwid mig. Det war en liten gumma, hwars ansigte war helt krynkligt och hufwudet betäckt af grå hår; hwar gång hon betraktade sig i spegelen, wisade hon den renaste glädje. Hon och de öfrige, som woro förnöjde med sig selfwe, ställes af Gudinnan främst i spetsen af sit kön; men denna lilla hopen gorde på myckenheten ingen så betydlig minskning, som man genom önskat; hwarföre Gudinnan för de öfrige förkunnade några lagar, som syntes mig gamla wisa, af hwilka jag i synnerhet erindrar mig twänne. Genom den första dömdes alla de at blifwa mållöse, som lemnat sig at det nöjet at tala illa om and a: et nog strängt straff för de brottliga, för at med roten uprycka denna lasten. Domen war ej förr affkunnad, än forlet, som hittills låtet höra sig i denna församling, på en gång afflannade. Jag blef helt bestört öfwer så många wackra minnars tyksnad, då en seu, som stod bredwid mig, och för hwillen jag ej kunde döta mit bekymmer, sade, det hon förundrade sig at jag toge så stor del i et wäl förtient straff som t äffat några = = Hon tyksnade strart, och jag märkte at hon råkat i samma olycka. = Genom det senare beslutet blefwo alla de för hela församlingen utmärkte, som blifwet mödrar i försk, (eller eljest felat emot tyksbetens regler.) = H rigenom upstäl es et så stort antal selfeg, at min wördnad fördubblades för dem, som soumneus spegel afföndrat, men kunde ej hindra min sorg, då jag såg dem wara så så, i jämsdrande emot de öfrige. Huru det sedan afflopp, wet jag intet, emedan detta sista rörde mig så, at jag wafnade.

Resakde den 16, 17. Inpakerade: Major. och Ridd. Bethun, Szwersken och Ridd. S. åhandste. Ut, akerade: Lieutenant d'Orchimont, Lieutenant Ennes.

Windens förändring: Winden war den 16 och 17 Östlig, med lindrigt frost. Den 18 Sydlig, med blide wäder.

Jag i er woro i går, rå i Tuana Hwete 24 Dr, d:o Måg 17 Dr, d:o Aiter 12 Dr, d:o Hafra 8 Dr, et lag Furumed 1 Dr 16 a 24 d. i Lpd. La-ke 4 Dr, och i d:o Helge-flundra 2 Dr 16 d., alt Grmt.

Wesel-Cours d. 17 Januarii.
Amsterd. 65 en sjerdedels = Mark Rmt.
Hamburg 69 en sjerdedels = Mark Rmt.

Rundgörelser.

Med Kongl. Maj:ts nådiga Privilegio, kommer *Beckstriften*, under Titul: *Lärda och Gudälskande Måns Brevvärling om den Särligt invrättade Guds Tjådes måltid, at utgifwas: och emottages derpå Pränumerati. n hos Hr. Deconome-Directeuren M. Staaf.* Som detta är en nyttig skrife för medborgare af alla stånd, så lemnas hon, bestående af 33 st. bref och wist 100 sidor in quarto, allenaft för Pränumeranter til 1 Dal. S:mt inom nästa månads slut: men kommer sedan at kosta mera, eller 4 bre arket.

Om Min Hustru Maria Burman skulle ännu, som hon förut gjort, emot min wilja, lof och minne, continuera at drifwa någon slags handel, i synnerhet sådan, som jag flere gånger nu sårt höra, med Olofliga waror, och åmlönt med lofliga, som dock altid blifwer af samma beskaffenhet, en oloflig och lagstridig handel, då en hustru, utom lof, eller då hon til köpslagare ej satt är, sådana steg sig företagit; så åtwarnas hwar och en så innom, som utom staden at taga sig til wara, för at icke i någon slags handel med henne sig innänga, eller moitaga, eller u:gifwa til henne några slags Förbindelser, Reverser, Räkningar, eller hwad det wara må, som handel och köpenkap rörer, så fårt den eller dem wara wil, at undwika tagligt åtal och blifwa med henne deruti inledd och belattig, i fall antingen wederbörande å ämbets wagnar komma henne på spåren, eller jag sjelf, måste söka rättelse uti et så selstagit göromål som både emot allmänna lagens förbud i Cap. 8 §. Handels B. som emot den eljest lika Allmänneligen kända och stadgade Målsmannas Rättigheten stridande finnes.

Johan Burman.

Wid sidsta eller 30 Dragningen af Kongl. Numer-Lotteriet utföll följande Numror: 30, 33, 59, 36, 56.

Hos Constorii Notarien Walm finnas följande Böcker til salu: Doctor Ekman's Florilegium Evangelicum 12 D:r Ex:pr. Kort begrep af G. och N. Testam. Kyrko-Hist. jämte utkast til Lärdoms Hist. 3 D:r 4 d. Christna Religionens Sanning 2. i D:r 2 d. Doct. Knöds Compend Theol. Pract. 4 D:r 5 i tredjedels d. Doct. Selsii Swenska Kyrko-Hist. 1 Del. 3 Daler S:mt.

Böcker, tjenlige til Maculatur, finnas til salu, hos Utgifwaren. På samma ställe är äfwen i Commission til salu inlemnade: Corrector Sjögrens Lexicon Manuale Sveco-Latinum, och äfwen des Vocabularium. Uti b:igge desse böcker äro de Latinske orden, med quantiteter och auctoritet utsatte. Uti Lex. äro 2240 ord intagne, utom de, som stå i Schenbergs förra Lexicon. Någre complete exemplar af Göteborgs Allhandla för 1774 och 1775, kunna ännu erhållas emot 6 D:r S:mt hwardera.

Om någon skulle hafwa en brukbar Silfwer-wärja, til någorlunda godt pris, at afstå; behagade han gifwa det tillkänna hos Utgifwaren.

En nyckel är hittad på Drottningegatan, den ägaren kan återfå hos Utgifwaren. En grå klådes kappräck med soder och Camelgarns knappar samt klaffer wid ärmarne är borttagen på gamla Amiralitets hwarfvet förliden Nyårsdag. Den som denne tillåtta staffar, har af Direct. Staaf, at undfå nöjaktig om icke hederlig wederg.

De, som antingen ifrån främmande orter, eller här uti Staden insända någon tidning eller Rundgörelse til Utgifwaren af Göteborgs Allhandla, at der införas, tåttas underrefna dem med sina namn, som, i fall så påfordras, skal förtigas. Om namnet ej finnes utsat, kan Utgifwaren ej underkasta sig den risque, som sådant skundom plår medföra.

N:o 7 utkommer nästkommande Tiddag.
